

OP DE GRENS TUSSEN OOST-VLAAMS EN BRABANTS

INDEX

INTRO	4
OP DE GRENS TUSSEN OOST-VLAAMS EN BRABANTS	8
DE EVOLUTIE EN HET BELANG VAN DIALECTEN	13
VERDWIJNT DIALECT?	16
DIALECTOPNAMES IN DENDERLAND	17
WAAROM DE PARABEL VAN DE VERLOREN ZOON?	18
DIALECTONDERZOEK	20
MEER WETEN OVER DIALECTONDERZOEK?	21

© Stadsarchief Aalst - bruikleen Omer Goethals

AALST

- GROSJ EN FIER, KOL EN MANCHET, THOIS GIËNE FRET -
- HOVAARDIG NAAR BUITEN TOE, THUIS WEINIG TE ZEGGEN -

INTRO

Ne pemel of ne peimel, ne vliegwoater of ne vliegewater, ne peepelink of ne zomervogel. Nen iejmer of nen iëmer, nen oker of nen auker. Een beis of een bois, een bijs of ne roesj, een bieza boëze of een biezebois.

De dialecten uit Denderland zijn soms gelijkend en soms verschillend, soms plat maar altijd mooi. In deze brochure bij de tentoonstelling "Dialect in Denderland" kom je meer te weten over de dialecten uit de regio.

Dialect is immers heel broos immaterieel erfgoed. Enerzijds is dialect als levende taal constant aan verandering onderhevig, anderzijds spreken minder en minder mensen dialect in een wereld waar Standaard-nederlands de norm geworden is. Bovendien maken steeds meer mensen gebruik van tussentaal.

Erfgoedcel Denderland zet lokale dialecten in de kijker met verschillende acties, in de hoop bij te dragen aan het bewaren en waarderen van dialect als immaterieel erfgoed. 77 filmpjes die de rijkdom tonen van 37 dialecten in Denderland. Dat is het resultaat van de dialectopnames die Erfgoedcel Denderland organiseerde in alle deelgemeenten van Aalst, Denderleeuw, Erpe-Mere, Lede en Ninove.

Luister en kijk naar lokale anekdotes, recepten van streekgerechten, verhalen over dorpsfiguren of markante gebeurtenissen uit het verleden. Of vergelijk de dialecten door opnames van de parabel van de verloren zoon te bekijken, een verhaal dat sinds de 19e eeuw werd gebruikt bij dialectonderzoek.

De filmpjes zijn te bekijken op MADEinDENDERLAND.be.

Kom in deze brochure en in de tentoonstelling ook meer te weten over dialectonderzoek en hoe de ligging van Denderland, pal op de grens tussen de Vlaamse en de Brabantse dialecten, een invloed heeft gehad op de volkstaal.

Wens je meer informatie over dialecten in Denderland? Neem gerust deze brochure mee en neem een kijkje op ERFGOEDCELDENDERLAND.BE.

VEEL KIJK- EN LEESPLEZIER!

© Heemkundige Kring Erpe-Mere - Sint-Bavokerk Mere

ERPE-MERE

- IN MIEJER OP DE KASSAU LAUGEN DRAU RAU AUREN MI NE PARAU DERBAU -
- IN MERE OP DE KASSEI LAGEN DRIE RAUWE EIEREN MET EEN PREI ERBIJ -

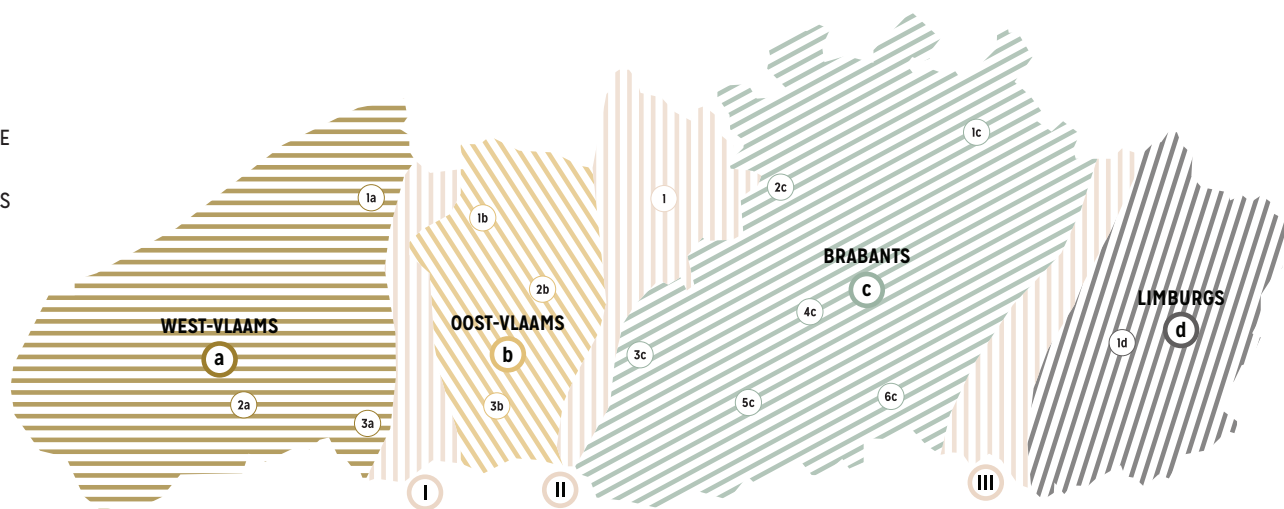
KONKER ANZJEVEI
RAVAZJOL TIEREKATASJ
VERIKESBIEËST
GELEIREWEIRK **PISKANDOUSJE**
MALLONJEG KOEËPOESJERAU
VERGEZZELL'N BÈRREVOESJ
GEREGELD BLAGEIR
KABERNIJ
BREWET **GROSJ**
DESJTERN RONKER
TUITELUES
GLOAZESNEIR KOLLEZIEREMAUN
PRÉKADIEJL INGKERN PEMEL
MOLLE **KRASJEL**
BLOMMEKEI
SOZJEMIENEN MOLJER
ZIEËVERLAP

TOEWAK **ROTTERINK**
KALISJ LOEKEPEE
PEPELINCK DJULLEN
BETROPELEK GRALEK
TSOEZE OIREN PESJONKELEN
TETTENGARAASJ
PERSIJNEN
POTJE KAAT **MERBELOANEN**
MOSBIE FLUITENIER KEUTEKEN
SKOFFERDAUINEN VAZJELINK
PRINSJTEPOILSJTE
VLIEGEWAUTER SCHIEFRECHTOEVER
BRAA ANNEKESNEST
noig
SPERREKLOS

OP DE GRENS TUSSEN OOST-VLAAMS EN BRABANTS

Op en rond de Dender klinkt de volkstaal vooral Brabants. Dit komt door de nabijheid van Brussel dat al sinds de late middeleeuwen veel invloed had om het ruime ommeland. De dialecten van Aalst, Denderleeuw en Ninove zijn dan ook echte Brabantse dialecten. Erpe-Mere en Lede liggen in het overgangsgebied tussen Brabantse en Oost-Vlaamse dialecten. Toch is de invloed van het Brabants ook hier groot.

- 1a - BRUGGE
- 2a - IEPER
- 3a - KORTRIJK
- 1b - EEKLO
- 2b - GENT
- 3b - OUDENAARDE
- I - SINT-NIKLAAS
- 1c - TURNHOUT
- 2c - ANTWERPEN
- 3c - AALST
- 4c - MECHELEN
- 5c - BRUSSEL
- 6c - LEUVEN
- 1d - HASSELT

OOST-VLAAMS OF BRABANTS?

Hoe meer westelijk, hoe meer het dialect zal lijken op het 'Oost-Vlaams'. Hoe dichterbij de Dender, hoe meer het dialect zal klinken als Brabants. Enkele voorbeelden:

MADJA OF A BADJA!

Een typisch Brabants kenmerk van de Denderstreek is het toevoegen van een -j aan het einde van een woord, bijvoorbeeld windj of mensj. Dit fenomeen noemen we mouillering. Deze zogenaamde 'niesklank' kan gepaard gaan met ingrijpende wijzigingen aan de voorafgaande klinker. Een muts wordt dan een moesj. Het Aalsterse 'Madja of a badja' is hiervan een bekend voorbeeld.

© Huis van Alijn

In de hele Denderstreek komt mouillering voor, op een paar uitzonderingen na. In onder meer Smetlede (Lede) blijft een muts een muts, terwijl dit in andere delen van Lede moesj wordt en er soms ook moesj gebruikt wordt, net zoals in de rest van de Denderstreek.

Het zelfde zien we bij wind: in Smetlede leunt dit eerder aan bij het Oost-Vlaams, namelijk wend, zonder mouillering. In andere delen van Lede wordt dit wiendj, met mouillering. In Ninove en Denderleeuw zegt men wendj en in Aalst windj. In Erpe-Mere bestaat een variatie tussen windj in onder meer Ottergem en wiend, zonder mouillering, in bijvoorbeeld Burst.

© Johan Allard - Kerk Liefinge

EEN KAR OF EEN KÈRRE?

De eind-e die in Oost- en West-Vlaamse dialecten voorkomt zoals katte, brave, deure, komt in de gemeenten uit de Denderstreek amper voor. Een kat blijft dus een kat. Maar onder bepaalde voorwaarden, namelijk in zelfstandige naamwoorden met een korte stamklinker en een stemhebbende medeklinker, werd de eind-e behouden. Bijvoorbeeld bedde (bed), buzze (beurs), manne (mand), kèrre (kar).

© Heemkundige Kring Iddergem - Kloosterschool

SCHOOL OF SKOOL?

Rond Ninove klinkt in het begin en in het midden van een woord soms -sk- bijvoorbeeld skool (school), skande (schande), skiet'n (schieten). Noordwaarts reikt dit gebied tot aan Aalst. Dit verschijnsel komt echter minder en minder voor.

© Gemeentearchief Denderleeuw - Muur in de Langestraat

EEN MUUR OF EEN MIER?

Ronde klanken als oe, uu, oo worden scherp uitgesproken in het Brabants. Een deur wordt dan een deer, dorst wordt dan dèst. Dit fenomeen noemen we ontronding.

Een muur is in Aalst, Ninove en Denderleeuw een mier (Brabants), terwijl een muur in Lede en Erpe-Mere een muur blijft (zoals in het Oost-Vlaams). In Erpe-Mere en Lede blijft groen groen. Ook in Hofstade is dit het geval. In Ninove en Denderleeuw wordt groen grien. Rond Ninove, bijvoorbeeld in Nederhasselt en Lieferinge zegt men gruen.

© Pandriks

BROOËD, BRUÛËD OF BREUD

In Aalst en Denderleeuw is een brood een broeëd, in Lede en Erpe-Mere zegt men bruuëd en in Ninove heeft men een eigen variant, namelijk breud. Deze klanken wordt ook gebruikt voor woorden zoals lopen, oog en oor.

© Stadsarchief Aalst - Burgemeester Blanckaert en schepen Ringoir ontvangen Hollandse kaasboerinnen, 1962.

KOAS, KÈÈS OF KIES?

Aa wordt in het Brabants èè. Zo zegt men in Aalst en Denderleeuw het Brabantse kèès terwijl in enkele deelgemeenten van Lede en Erpe-Mere men voor kaas het Oost-Vlaamse koas gebruikt. In Ninove zegt men dan weer kies.

DE EVOLUTIE EN HET BELANG VAN DIALECTEN

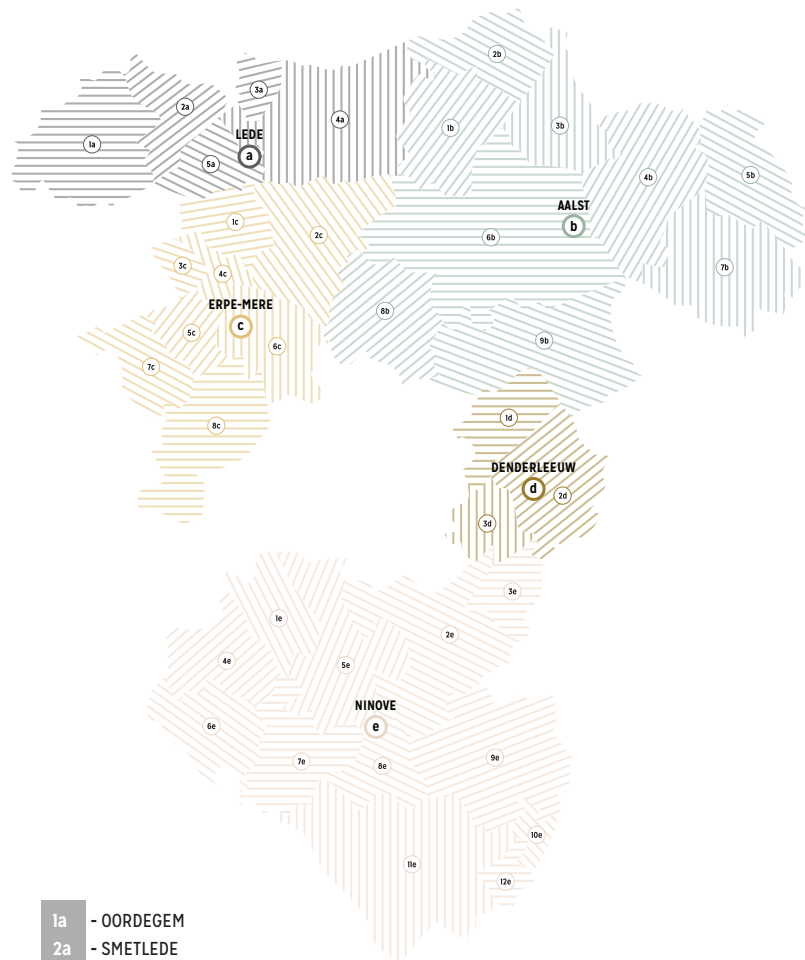
In tegenstelling tot wat vandaag vaak gedacht wordt, is dialect geen verbasterd Nederlands, maar een voortzetting van taalvormen uit het verleden. Standaardnederlands (het AN) is op het Hollandse dialect gebaseerd en om economische en politieke redenen toonaangevend geworden. De andere dialecten zijn taalkundig en communicatief even waardevol, maar hebben dus minder geluk gehad.

Traditioneel wordt bijvoorbeeld Fries een taal en Brabants een dialect genoemd, maar in taalkundig opzicht verschillen ze niet. Het zijn beide volwaardige taalsystemen. Standaardtaal en dialect hebben een verschillende maatschappelijke positie verkregen en daardoor een verschillende maatschappelijke waardering.

Dialecten bieden een schat aan informatie die onderzoekers toelaat een beter inzicht te krijgen in de structuur van talen. De taalgeografie bijvoorbeeld, gaat ervan uit dat iedere (dialect)taaluiting haar eigen verspreidingsgebied heeft. Dialecten waren immers veel minder onderhevig aan taalnormering, waardoor ze een uitgebreid gamma aan eigenaardigheden, klanken, woorden en grammaticale constructies konden bewaren. Dialecten zijn dus genuanceerder en gevarieerder dan het Standaardnederlands. Ze bevatten een deel van onze (historische) identiteit.

EVOLUTIE NAAR STANDAARDTAAL

De taal die in de middeleeuwen werd gesproken verschilde per regio, per stad en per dorp. Er bestonden enkel streektaalen. Binnen wetenschappelijke kringen werd Latijn gebruikt als geschreven standaardtaal, maar vanaf de renaissance werden wetenschappelijke werken en Bijbelvertalingen meer en meer in de volkstaal (het Nederlands) geschreven. Door de opkomst van de drukpers vonden de teksten bovendien een ruimere verspreiding dan voorheen. Omdat de taalverschillen tussen de regio's hinderlijk voor de communicatie waren, schiep men een overkoepelende standaardtaal, waarbij in de geschreven taal de regionale verschillen beperkt werden. Vanaf dan bestond er een verschil tussen enerzijds de dialecten die in een bepaalde streek gesproken werden en anderzijds de gestandaardiseerde schrijftaal die in het hele Nederlandstalige gebied min of meer uniform was.

- 1a - OORDEGEM
- 2a - SMETLEDE
- 3a - WANZELE
- 4a - LEDE
- 5a - IMPE

- 1b - HOFSTADE
- 2b - GIJZEGEM
- 3b - HERDERSEM
- 4b - MOORSEL
- 5b - BAARDEGEM
- 6b - AALST
- 7b - MELDERT
- 8b - NIEUWERKERKEN
- 9b - EREMBODEGEM

- 1c - ERONDEGEM
- 2c - ERPE
- 3c - VLEKKEM
- 4c - OTTERGEM
- 5c - BAMBRUGGE
- 6c - MERE
- 7c - BURST
- 8c - AAI GEM
- 1d - WELLE
- 2d - DENDERLEEUEW
- 3d - IDDERGEM

- 1e - NEDERHASSELT
- 2e - NINOVE
- 3e - OKEGEM
- 4e - ASPELARE
- 5e - OUTER
- 6e - VOORDE
- 7e - APPELTERRE - EICHEM
- 8e - POLLARE
- 9e - MEERBEKE
- 10e - NEIGEM
- 11e - DENDERWINDEKE
- 12e - LIEFERINGE

Sinds de val van Antwerpen in 1585 tot de Belgische onafhankelijkheid in 1830 stonden de Zuidelijke Nederlanden (waaronder ook Vlaanderen), onder vreemde overheersing. Hierdoor was er weinig contact met de Noord-Nederlandse standaardtaal. Bovendien was de officiële taal Frans, terwijl in Vlaanderen het dialect in gebruik bleef. Hierdoor kon moeilijk een eigen standaardtaal ontwikkeld worden. Tijdens de korte periode van het Verenigd Koninkrijk de Nederlanden (1815-1830) kwam Vlaanderen terug meer in contact met de Noord-Nederlandse standaardtaal en werd het Nederlands de officiële taal, niet geheel tot de zin van de Franstalige elites in onze gebieden.

Na de Belgische onafhankelijkheid in 1830 kende het Nederlands in België een moeilijke tijd. De nieuwe Belgische grondwet bepaalde in 1831 wel dat het gebruik van Frans of Nederlands vrij was, maar in de praktijk werd het Frans bevoordeeld ondanks het feit dat een meerderheid van de bevolking Nederlandstalig was. Het grootste deel van de bevolking sprak namelijk wel een Nederlands dialect, maar geen Standaardnederlands, terwijl de bovenlaag Frans sprak. Bestuur en rechtspraak vonden dan ook uitsluitend in het Frans plaats.

De 'Vlaamse Beweging' werd actief in de 19e eeuw om het Nederlands op te waarderen. Men keek hiervoor naar het voorbeeld van het Noord-Nederlands, waar de standaardisering wel had plaatsgevonden. Vanaf 1870 probeerde men de gelijkberechtiging van het Nederlands naast het Frans af te dwingen met taalwetten. Vanaf het einde van de 19e eeuw werd het Nederlands meer en meer gebruikt in het onderwijs. Pas in 1914 werd Nederlandstalig lager onderwijs ingevoerd in Vlaanderen en in 1930 werd de Universiteit Gent als eerste vernederlandsd. Ook het bestuur en de rechtspraak werden in de jaren '30 vernederlandsd. Na de Tweede Wereldoorlog werd het gebruik van het Standaardnederlands verspreid, onder invloed van radio en tv en door de democratisering van het onderwijs.

In België is de standaardisering dus veel later begonnen dan in Nederland. Hierdoor is Vlaanderen een unieke dialectregio in de wereld, met een enorme hoeveelheid aan dialectvariëaties.

© Johan Allard - Koepeert Ninove

NINOVE

- A KAUN ONDER DE KOEPEURT NE MIËE -
- HIJ DRAAGT HOORNS (ONTROUW) -

VERDWIJNT DIALECT?

De belangstelling voor dialect is de laatste jaren bij het brede publiek toegenomen, in die mate dat sommigen spreken van een dialectrenaissance. Er zijn films, tv-reeksen, popmuziek en theater in het dialect. Er zijn publicaties, geleide wandelingen en tentoonstellingen over dialect. Anderzijds maken minder en minder mensen gebruik van dialect. Vooral vanaf de jaren '70 van de twintigste eeuw hebben ouders er massaal voor gekozen om hun kinderen niet meer in het dialect op te voeden. Het traditionele dialect was immers geen geschikt communicatiemiddel in de postindustriële samenleving met haar enorme mobiliteit en groot aantal contacten op langere afstand.

Mensen die het dialect laten vallen, gaan echter niet meteen Standaardnederlands spreken, maar eerder een tussentaal die nog sterk beïnvloed is door het dialect. Ook in tussentalen is er een grote variatie. Sommigen staan dicht bij het dialect, anderen staan dicht bij het Standaardnederlands. Deze variatie aan tussentalen verminderde echter sinds de jaren '90. De invloed van het Brabants, het taalcentrum van België, werd groter, mede door de komst van VTM in '89, dat in tegenstelling tot de VRT wel Brabantse tussentaal in haar programma's toeliet.

Onder invloed van die tussentalen zijn de Vlaamse dialecten ster geëvolueerd. Toch blijft de interesse in de volkstaal groot en zijn er tal van sociale situaties waar dialect wel een passend communicatiemiddel is.

Taeldeman, J. (2005). Taal in stad en land. Oost-Vlaams. Tielt: Lannoo
Ooms M. & Van Keymeulen J. (2005). Taal in stad en land. Oost-Vlaams. Tielt: Lannoo

© H. De Schrijver - Dialectopname Fred Van Biesen

DIALECTOPNAMES IN DENDERLAND

Om de verschillende dialecten in Denderland in beeld te brengen, brachten we per deelgemeente van Aalst, Denderleeuw, Erpe-Mere, Lede en Ninove een lokale dialectspreker voor de camera. Het resultaat zijn 77 filmpjes die de rijkdom van 37 dialecten in Denderland tonen.

We vroegen de dialectsprekers twee verhalen te brengen, namelijk een eigen gekozen verhaal en een opgelegd verhaal dat elke spreker vertelt om de dialecten te kunnen vergelijken.

In de eigen gekozen verhalen horen we lokale anekdotes, recepten van streekgerechten, verhalen over dorpsfiguren of markante gebeurtenissen uit het verleden. Zo komen we bijvoorbeeld meer te weten over de konkers in Aalst, het godsdeel in Aaigem en Bambrugge, de onderbroek van Alma uit Gijzegem, de tovenaars van Iddergem, het strontstraatje in Smetlede, de eerste atheïst in Lieferinge, zatte Omer uit Welle of de wortelkrabbers uit Ninove. Leer ook hoe je Pollaarse trot of Vlekkemse sop maakt.

Daarnaast vertelt elke dialectspreker ook de parabel van de verloren zoon, een verhaal dat sinds de 19e eeuw werd gebruikt bij dialectonderzoek. Hierdoor kunnen we de dialecten onderling makkelijker vergelijken.

Alle filmpjes zijn te vinden op de erfgoedbank van Erfgoedcel Denderland, namelijk MADEinDENDERLAND.be.

WAAROM DE PARABEL VAN DE VERLOREN ZOON?

In 1874 publiceerde J.H. Winkler het boek 'Algemeen Nederduitsch en Friesch Dialecticon', waarin hij voor een groot aantal Nederlandse en Friese dialecten in Nederland, Vlaanderen en Duitsland een vertaling optekende van de gelijkenis van de verloren zoon (Lucas 15:11-32), beter bekend als de 'Parabel van de verloren zoon'. Sindsdien werd de parabel door verschillende onderzoekers gebruikt om dialect te kunnen vergelijken.

Het 19e eeuwse dialect dat Winkler onderzocht is natuurlijk heel wat anders dan het dialect van vandaag. Om de dialecten in Denderland goed te kunnen vergelijken en om aan te knopen bij het onderzoek van Winkler, werden in alle deelgemeenten van Denderland dialectopnames gedaan, waarbij lokale dialectsprekers hun versie van de parabel van de verloren zoon brengen.

Voor regio Denderland werd de parabel van de verloren zoon in de in de 19e eeuw opgetekend in het dialect van Elichem en Ninove. Het begin van het verhaal kan je hieronder lezen in het 19e -eeuwse dialect:

DE GELIJKENIS VAN DEN VERLORENE ZOON IN DEN TONGVAL VAN DE STAD NINOVE.

Medegedeeld door den heer F. RENS, in het Belgisch Museum, dl. IV, 1840; en daaruit, met eenige verandering in de spelling, overgenomen.

(In nederlandsche spelling.)

11. Doa was ne kieë ne menj, die twee zonen oa.
12. En de joengste van die twee kadeë za tege za voar: voar! gee' ma 't poart da' ma toekomt. En de voar gaf em za paart.
13. Ewat doar noar es de joengste zoon, as en za poart g'ad oa, noar en ander land getrokken en doar eet en a'moal za gèldjzj vertieërd met 't slecht vravolk.
14. As 't a'moal op was, es 't er iin da' land nen dieren tijd gekommen en a begoest oenger te krijgen.
15. A es oa'gegoan, en a eet em ba nen pachter van da' land geweest verieren, en den dieën eet em noa za pachtof gezonnen om de verkes te wachten.
16. A zoe gère zanen buik gevildjzj emme met den draf die de verkes osten; moar a en kreeg 't van nieman nie.
17. Tén za en tege za zelven: os veel knechten en zijnj der niet iin ma voars uis, die mieër t'eten emmen as 'k iik, en iik sterf ier van onger.
18. 'K za' ba ma voar goan en 'k zal em zeggen: voar! 'k em koad gedaan tegen den emel en tegen a!

DE GELIJKENIS VAN DEN VERLORENE ZOON IN DEN TONGVAL VAN HET DORP EICHEM.

Medegedeeld door den heer J. B. VAN LANGENHARCK, student in de rechten, te Lanven, Augustus 1873.

(In nederlandsche spelling.)

11. Der was 'ne kieër 'ne man die twee zonen oa.
12. De jongste zaai tege zij voar: voar! gee' maai 't dieci van 't goed da maai toekomt. En a verdijdegen eier 't goed.
13. Jo-mor, ietnige dougen der noar, veruisdegen de jongste zoon, noar dat en aal zij gae baai ietn geschrappd oa, noar e vijf land, noar en zij goed in ontucht verlijdegen.
14. As en na alles opgedoan oa, kwamp er ne gruten oengernied in da' land, en a begoest zelf ijnemoet te laien.
15. En a trok em op en a verurdegen em oan 'ne rijke van die streek. Den deze zond em op zij landgoed om de vijkes te wachten.
16. Na zoo 'n zine giijnzj zijnen buik gevoeld emmen mee de schellen die de vijkes outen; moar niemand en gaf z' em.
17. Moar a kieërdegen in zij zelven en a zaai: oevvel brinced emmen de knechten in mij voars uis nit te veel, twijlend da-'k-ik ier van onger vergoan!
18. 'K za' opstoon en baai mij voar goan en em zeggen: voar! 'k em tegen a en tege den emel gezondigd.
19. 'K en ben nimmer wijrdig sijn zoon genoemd te wernen; l'andeld maai gelek ietn van a knechten!
20. En a stond op en a gink baai zij voar. Moar zij voar zag en va' vjrtje kommen: a ou kompassie mee em, liep em tegen, viel oan zijnen als en kustegen-em.
21. En de zoon zaai: voar! 'k em gezondigt tege den emel

- J.H. WINKLER -
- Algemeen Nederduitsch en Friesch Dialecticon -
- 1874, p. 338, p. 342. -

© Hubert Topke - Kasteeldreef

LEDE

- IN LEE WOR DA DEN NOND ZEN BROEK AF DEE -
- IN LEDE WAAR DE HOND ZIJN BROEK AF DEED -

DIALECTONDERZOEK

DIGITALISERINGSTRAJECT WOORDENBANK VAN DE NEDERLANDSE DIALECTEN (WND)

De dialecten in Denderland zijn door vele lokale dialectkenners in het verleden onderzocht en in kaart gebracht. Zo ontstonden lange lijsten met dialectwoorden, zegswijzen, anekdotes of zelfs beschrijvingen van grammatica die uitmondten in dialectwoordenboeken.

Om deze kennis toegankelijk te maken voor het brede publiek en voor wetenschappelijk onderzoek, werken we samen met Universiteit Gent en Variaties vzw, de koepelorganisatie voor dialecten en oraal erfgoed. Lokale dialectwoordenboeken uit onze regio krijgen zo een plaats in de "Woordenbank van Nederlandse Dialecten" (WND). Dit is een digitale databank die woorden en hun betekenissen uit lokale en regionale dialectwoordenboeken bevat. Zo kan je via de zoekfunctie snel te weten komen wat de dialectwoorden zijn voor 'vlinder' of 'emmer', maar ook wat bijvoorbeeld een 'zomervogel' of een 'auker' betekent.

De dialectwoordenboeken uit Denderland die mee worden gedigitaliseerd in dit project zijn:

Den Oilsjtersen Diksjeonir van Jan Louies uit Aalst
Leedse woordenschat en zegswijzen van Paul Bijl uit Lede
Azzoeë gezeid van Jozef Van der Speeten en Patrick Praet,
uit Okegem (Ninove)

- Bijdragen over Eereghem: Dialectwoorden van Adriaan Van de Weghe uit Iddergem (Denderleeuw)
- Algemieën Bekoest Ninoofs : het Ninoofs dialectwoordenboek door de dialectwerkgroep uit Ninove. Dit woordenboek zal eind 2018 in een nieuwe editie uitgegeven worden. Het is de nieuwe editie die zal opgenomen worden in de Woordenbank van de Nederlandse Dialecten.
-

Meer informatie over dit digitaliseringsproject vindt je op de website van de Woordenbank van de Nederlandse Dialecten:

WOORDENBANK.BE

Heel wat mensen uit de Denderstreek hebben vroeger ook meegewerkt aan het Woordenboek van de Vlaamse Dialecten van Universiteit Gent door jarenlang woordenlijsten in te vullen. Deze woordenlijsten zijn verwerkt in het Woordenboek van de Vlaamse dialecten dat digitaal te vinden is op E-WVD.BE.

MEER WETEN OVER DIALECTONDERZOEK?

DIALECTLOKET

Wil je meer weten over dialectonderzoek? Dan is het Dialectloket van de Universiteit Gent een goed startpunt. Dialectloket werd ontwikkeld door de dialectologen van de Universiteit Gent om de enorme variatie in onze Nederlandse taal te illustreren. Dialecten, tussentaal, Surinaams Nederlands, Afrikaans... Alles komt aan bod in tal van informatieve teksten, digitale woordenboeken, honderden geluidsfragmenten, boeiende video's en taalkaarten. Inwoners van het ene dorp spreken anders dan die van het andere, jongeren anders dan ouderen en Vlamingen van vreemde herkomst anders dan inheemse Vlamingen. Nergens ter wereld hoor je zoveel talige variatie als in Vlaanderen! Meer informatie vind je via

DIALECTLOKET.BE

STEMMEN UIT HET VERLEDEN

Een van de bekendere projecten uit het verleden van de Universiteit Gent is het Woordenboek van de Vlaamse Dialecten, een systematisch onderzoek naar het dialect in heel Vlaanderen. Hierbij gingen onderzoekers van de universiteit zelf actief op zoek naar dialectwoorden in Vlaanderen. Tal van informanten werden gedurende enkele decennia bevraagd. Dit is niet te verwarren met de Woordenbank van de Nederlandse Dialecten, waarin de lokale dialectwoordenboeken worden opgenomen.

Daarnaast is er ook het project 'Stemmen uit het verleden' de huidige naam van de verzameling dialectopnamen die in de jaren '60 en '70 in heel Vlaanderen plaatsvonden. We horen er de levensverhalen van mensen die nog in de 19e eeuw of rond de eeuwwisseling geboren zijn. Het hoeft niet gezegd dat het dialect toen heel wat anders klonk dan vandaag. De opnamen zijn te beluisteren via de website van Variaties vzw, koepelorganisatie voor dialecten en oraal erfgoed:

VARIATIES.BE

© Walter Van Sinay, Afbraak trouwzaal Denderleeuw.

DENDERLEEuw

- KLEIN MÉBELKES MAUKEN -
- DE INBOEDEL STUK SLAAN -

COLOFON

REDACTIE: Michaël Van Houtte, Pieterjan Buggenhout, Tom De Ridder,
Veronique De Tier

EINDREDACTIE: Erfgoedcel Denderland

LAY-OUT: ImpressantPlus – www.impressantPlus.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: Caroline De Meerleer, voorzitter
projectvereniging Erfgoed Denderland, Onderwijsstraat 1, 9300 Aalst
Deze publicatie werd uitgegeven naar aanleiding van de tentoonstelling
'DIALECT IN DENDERLAND'

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN. Niets uit deze uitgave mag worden
gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van
druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd
besteed, kunnen de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid
aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien
uit eigen fout die in deze publicatie zou kunnen voortkomen.

© 2018 **ERFGOEDCEL DENDERLAND**

Vlaanderen
verbeelding werkt

